

Příloha Mozaiky Pionýra • květen 2012

Výběr z metodických a pracovních listů projektu Klíčení

Mládátka

(nejmladší)

sport: Kočárka a záchranáři,
značky, bezpečnost

Putování se psem

(Mladší školní věk)

příroda: Umím číst v mapách

Příběhy ze staré půdy

(Starší školní věk)

člověk a společnost: Homepage
umění: Svíčky

Osmá planeta

(15+)

technika: Faraónovi hadi
sport: Netradiční vybíjená

Texty jsou v pracovní verzi, jež momentálně prochází ročním cyklem ověřování a úprav.

Aktivitty popsané na následujících stranách slouží především jako náměty pro činnost oddílů.

Pokud se rozhodnete je vyzkoušet, jakékoliv zkušenosti, kladné i záporné, budou vítány.

Psát můžete na kliceni@kliceni.cz, děkujeme.

Čas přípravy
30 minut

Čas realizace
45 minut

Prostor
klubovna

Roční období
bez omezení

Počet účastníků
minimálně 2

Věková kategorie
předškoláci

Koťátko – Koťátko a záchranáři

Cíl: Rozeznat jednotlivé složky záchranného systému: hasiče, policisty a záchranáře. Umět říct, kterého kdy zavolat. Vyzkoušet si obvazování, přelepení rány náplastí, závěs na šátek.

Motivace: Obava z nebezpečné situace či naopak pomoc kamarádovi, který se ocitl v nouzové situaci, má vést děti k aktivitě. Musí přitom vědět, jak pomoci – např. zavolat pomoc poraněnému kamarádovi. Naučte je v takových situacích pohotově reagovat a využívat čísla záchranářů či ošetřovat raněného.

Legenda: Koťátko chodilo denně okolo garáže, ve které měli zaparkovaná auta hasiči, policisté a záchranná služba. Jednou pootevřenými dveřmi nahlédlo dovnitř. Uvidělo tam hasičské auto, které mělo červenou barvu a na střeše složený veliký žebřík. Hned vedle stála sanitka. Měla otevřené dveře a koťátko mohlo nakouknout dovnitř. Tam bylo zajímavých věcí. Všechny byly pěkně naskládané, to aby záchranáři věděli, kde co mají, a nezdržovali se hledáním, když někomu zachraňují život. Policejní auto v garáži teď nestálo, protože policisté s ním jeli na obhlídku města, zda je všude všechno v pořádku.

Potřeby: Pastelky, lepidlo, nůžky s kulatou špičkou, cvičné obvazy, trojčipé šátky, obyčejné šátky nebo větší kapesníky, náplastí, děti si přinesou oblíbené plyšáky nebo panenky (je vhodné mít nějaké navíc, kdyby někdo zapomněl nebo neměl). K tomuto metodickému listu je pracovní list S7A.

Provedení: Po přečtení příběhu o koťátku rozdejte dětem pracovní listy.

Pracovní list – záchranáři

Úkoly:

1. Spoj hasiče, lékaře a policistu s jeho vozidlem a telefonním číslem.
2. Vybarvi auta tak, jaké mají ve skutečnosti barvy.
3. Vystřihni obrázky a nalep je do okének vedle sebe tak, jak se odehrává příběh. Obrázky si můžeš vybarvit.

Popovídejte si s dětmi o tom, v jakých situacích koho volat (například policistu při krádeži, hasiče při požáru, záchrannou službu při vážném úrazu). Zde můžete navázat tím, že pokud si někdo odře jenom trochu koleno nebo se škrábne, stačí, když ho ošetří například maminka nebo někdo dospělý. Na panence nebo plyšákovy můžete ukázat, jak takové ošetření drobného poranění probíhá. Poté můžete děti nechat, aby si to také vyzkoušely na svých hračkách. Pokud to děti zvládnou samy, můžete je pochválit a říct jim, že už příště budou vědět, jak se v takové situaci zachovat.

Oživením schůzky k tomuto tématu může být návštěva stanice záchranné služby nebo hasičské zbrojnice. Takovou návštěvu je třeba předem domluvit.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

V tomto případě je potřeba si s problematickými dětmi o záchranářích nejprve pohovořit, aby si ujasnily, jak vypadají a s jakými čísly jsou spojeni (mnemotechnická pomůcka: 155 – lékaři – tvar pětky připomíná břicho těhotné maminky; 158 – policie – osmička připomíná policejní pouta; 150 – hasiči – nula připomíná trubku ohlašující požár). Teprve poté jim předložte k vyplnění pracovní listy.

Méně zručným dětem obrázky s příběhem pomozte vystřihnout. Při nácviu ošetřování ran dejte dítě do dvojice s šikovným kamarádem, který mu ochotně bude pomáhat s obvazováním apod.

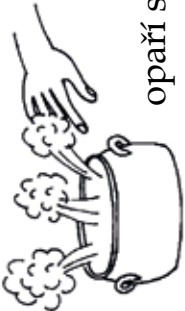
Hyperaktivní děti mějte neustále na očích, aby se při návštěvě záchranné služby nebo policejní stanice chovaly klidně a poslušně.

Pozor na: Při přesunu na návštěvu hasičské zbrojnice nebo stanice záchranné služby či policejní stanice. Před cestou je třeba dětem zopakovat pravidla pro bezpečný přesun.

odře koleno	
	 oparí se

v přírodní rezervaci	nevím
začnu křičet nebo omdlím	znehynbím
posadím	znehynbím
začnu křičet nebo omdlím	

	oparí se
---	----------

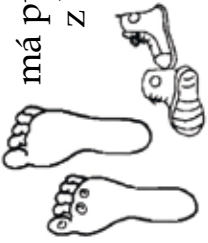
přiložím studený obklad	nic
zavolám dospělého nebo 155 a vyslechnu pokyny	zajistím dopravu k lékaři

	řízne se
--	----------

vydrbu pořádně kartáčem	znehynbím
zakryji sterilním obvazem	okolí rány omyji

	zvrtně kotník
---	---------------

naliji na ránu rum	uteču
--------------------	-------

	má puchýře z bot
--	------------------

	má štípance od hmyzu
---	----------------------

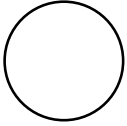

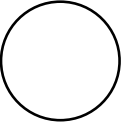

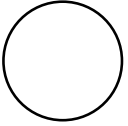

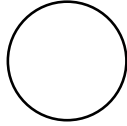
	krvácí z nosu
--	---------------

	leží a nehýbá se
--	------------------

Úkoly:

Víš, co uděláš, když se někomu něco stane? Škrtni všechno špatné, co je napsané v rámečcích.

Do kroužků napiš číslo, kolikrát denně děláš tyto činnosti.

Čas přípravy
15 minut

Čas realizace
1 hodina

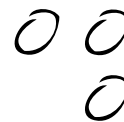
Prostor
klubovna

Roční období
nerozhoduje

Počet účastníků
nerozhoduje

Věková kategorie
3.–4. ročník
(9–10 let)

Umím číst v mapách

Cíl: Učí se znát barvy na mapě, zná základní mapové značky, jednoduché údaje na mapě.

Motivace: Při pohybu v terénu si ušetříš mnoho sil, pokud budeš umět číst v mapách. Místo slov se používají mapové značky a barvy, které ti prozradí, kudy se vydat, aby tvá cesta byla zajímavá, ale i bezpečná.

Potřeby: Známé piktogramy (např. toalety, občerstvení apod.), turistické mapy, pexeso – topografické značky, psací potřeby.

K tomuto metodickému listu jsou k dispozici pracovní listy P19A, B.

Provedení: Vedoucí využije schůzky, kdy se s dětmi připravuje na výpravu, nebo si práci naplánuje na některou z výprav. Zahájíme besedou nad piktogramy – „Víte, co tyto obrázky znamenají? Proč se asi používají? ...“ Vedeme děti k tomu, aby poznaly, že obrázky nahrazují psané slovo, slouží k rychlejší a přehlednější orientaci. Pak rozvineme turistickou mapu a vyzveme děti, aby vyhledaly také nějaký obrázek, který „dovedou přečíst“. Společně se tak seznámíme s některými topografickými značkami. Vyzveme děti, aby našly nějakou řeku nebo potok. „Jakou má barvu?“ „Co ještě má na mapě stejnou barvu?“ „Jaké další barvy vidíte na mapě?“ „Co nám říkají?“ Postupně tak čteme spolu s dětmi mapu – značky, značení i barvy na mapě. Pokud máme ve skupině více dětí, je dobré připravit více map. Činnost skupin mohou řídit instruktoři. V další části vedoucí či instruktor rozdá dětem pracovní list a vyzve je k vyluštění tajenky. Společně si přečteme, co jsme vyluštili. Upozorníme děti na druhý úkol a vysvětlíme, že plnění tohoto úkolu je dobrovolné. Pokud budou chtít, mohou nám donést svou mapku ukázat příště.

Po skupinkách vyhledáváme na mapách zajímavosti v našem okolí. Např. „Je v našem okolí nějaká zřícenina? Kde je nejbližší koupaliště? Kde je nějaký zámek? Jak se jmenuje řeka?“ Vysvětlíme, co nám „říkají“ vrstevnice. Pak můžeme dětem zadat jednoduchý úkol – vyhledávání trasy k jinému významnému bodu. Skupinka pracuje pod vedením instruktora. Je dobré děti upozornit, aby si všimly a při popisu trasy použily čtení mapových značek. Např. „Nejprve projdeme jehličnatým lesem, stoupáme do kopce až ke zřícenině, odtud se vydáme na západ a po levé ruce budeme mít studánku...“ apod. K procvičení mapových značek využijeme pexeso. Doplníme o pravidlo, že při každém otočení mapové značky se děti pokusí říct, co „obrázek“ znamená. Vedoucí může dopomoci v případě potřeby. Můžeme využít také jednoduché hry pro skupiny. Vedoucí či instruktor zadá stanoviště, kde se nacházíme, a pak popisuje trasu. Každá skupinka hledá ve své mapě a zapíše si místo, kam vedoucí došel. Postupně několikrát opakujeme.

Na výpravě můžeme využít k procvičení k práci s mapou přímo v terénu. Dětem zadáme cíl naší cesty a necháme je, aby se pokusily vyhledat, kudy se vydají. Vedoucí jejich rozhodnutí koriguje, upozorňuje na jiná možná řešení (např. „Nevěde tam ještě nějaká cesta, která nebude tak moc do kopce? Nebylo by dobré jít kolem studánky?“ apod.).

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

Při práci s pracovními listy je třeba věnovat pozornost dětem s dyslexií a dysortografií. Těmto dětem bude dělat problém čtení a zapamatování si úkolu. Při psaní odpovědí mohou mít děti s dysortografií problémy (přesmyky, zrcadlový typ písmen...). Dětem se sníženou schopností orientace je třeba pomáhat tak, aby se necítily vytlačeny z kolektivu (jde o orientaci na mapě).

Pro děti dyslektické, děti s LMP nebo děti se sníženou prostorovou orientací doporučuji zvětšit část mapy, se kterou budete pracovat. Lépe se v nich orientují, činnost je bude více zajímat a budou úspěšnější při řešení úkolů. Při hře s pexesem upozorňuji na fakt, že děti s LMP budou pomalejší a nebudou tak úspěšné, jako ostatní děti (paměť u těchto dětí je krátkodobá, je malá koncentrace pozornosti).

Moje poznámky:

Pozor na:

Plnění druhého úkolu na pracovním listě ponecháme na rozhodnutí dětí, bude-li dítě chtít svou mapku ukázat ostatním, vytvoříme mu k tomu prostor na některé z dalších akcí.

Pexeso – existují dva druhy. V jednom se hledají dva stejné obrázky, pak je dobré, aby děti při jejich obracení zkusily pojmenovat, co znamenají. Ve druhém se k obrázku přiřazuje kartička se správným názvem. Pro menší děti je lepší obrázkové pexeso.

Poznámky ověřovatele:

Řešení pro vedoucí k metodickému listu P19:

I. Víš, co značí některé barvy na turistické mapě?

- Vyber správnou odpověď (můžeš si ověřit při výpravě);
- písmeno správné odpovědi zapiš do políček.

Zelené plochy jsou:

p) lesy   b) jezera   s) cesty

Světle modré čáry jsou:

a) studánky   **r) řeky, potoky**   h) koupaliště

Tmavě červené, modré, zelené a žluté čáry jsou:

i) turistické trasy   n) označení krajů   k) jen na ozdobu

Světle modré plochy jsou:

o) sníh   **m) jezera, rybníky...**   c) obloha

Hnědé čáry, někde i s uvedením čísla jsou:

f) lesní cesty   **a) vrstevnice**   e) pole

V Pionýru je nám!

P   R   I   M   A

II. Dobrovolný úkol – Zkus nakreslit svou malou turistickou mapu,

- Využij toho, co už víš o barevném značení,
- jestli znáš některé topografické značky, můžeš je použít také.

Topografické značky najdeš na každé turistické mapě, můžeš si je tam vyhledat a ve své mapě pak použít ty, které potřebuješ!

1. Víš, co značí některé barvy na turistické mapě?

* vyber správnou odpověď (můžeš si ověřit při výpravě)

* písmeno správné odpovědi запиš do políček

zelené plochy jsou

- p) lesy   b) jezera   s) cesty

světle modré čáry jsou

- a) studánky   r) řeky, potoky   h) koupaliště

tmavě červené, modré, zelené a žluté čáry jsou

- i) turistické trasy   n) označení krajů   k) jen na ozdobu

světle modré plochy jsou

- o) sněž   m) jezera, rybníky...   c) obloha

hnědé čáry, někde i s uvedením čísla jsou

- f) lesní cesty   a) vrstevnice   e) pole

--	--	--	--	--

V Pionýru je nám

!

Dobrovolný úkol – Zkus nakreslit svou malou turistickou mapu

- využij toho, co už víš o barevném značení
  - jestli znáš některé topografické značky, můžeš je použít také
- Topografické značky najdeš na každé turistické mapě, můžeš si je tam vyhledat a ve své mapě pak použít ty, které potřebuješ!

Čas přípravy
30 minut

Čas realizace
2–3 hodiny

Prostor
místnost

Roční období
kdykoliv

Počet účastníků
10–20

Věková kategorie
7. tř. / 13+

Homepage

Cíl: Rozvoj sociálních dovedností, komunikace, kreativity, vzájemné poznávání.

Motivace: Mnoho lidí má na internetu svou vlastní stránku nebo profil (Facebook, Lide.cz apod.). Na této stránce se představují, uvádí své záliby, oblíbenou hudbu, filmy, motto, sdílí s ostatními své fotografie. Prostřednictvím takových stránek se lidé seznamují, hledají nové kamarády. I my se chceme pomocí takové stránky přiblížit ostatním – pojdme si vytvořit svůj „profil“.

Legenda:

Potřeby: Čtvrtky A3, barevné papíry, tužky, pastelky, barvy, lepidlo, nůžky, barevné časopisy, různý výtvarný materiál (zbytky, odstřížky, přírodniny), kolíky na prádlo, provázek – doplnit dle možností a fantazie.

K tomuto metodickému listu je k dispozici pracovní list C2A.

Provedení:

Na úvod hry se děti s vedoucím posadí do kroužku. Vedoucí si s dětmi začne povídat o internetu – kdo má někde svou stránku, jak si ji vytvořil, co všechno na ní o sobě zveřejňuje. Úvod by měl trvat asi 10 min. Vlastní hru pak vedoucí uvede legendou: Plánuje se spuštění nového portálu zaměřeného na setkávání zajímavých osobností. Hráči jsou vyzváni k vytvoření a zveřejnění osobní www stránky. Pro vytvoření stránky však každý „klient“ potřebuje svého „webového designéra“, který mu stránku navrhne a vytvoří. Hráči se rozdělí do dvojic, ve kterých se jeden druhému stanou „klientem“ a „designérem“. Musí druhého hráče nejprve podrobně vyzpovídat, aby o něm zjistili co nejvíce informací, a na základě těchto informací pro něj vytvořit webovou prezentaci. Podobně jako na internetu, kde se běžně „vypůjčují“ obrázky a grafika vzniká koláže a přetvářením obrázků, je možné využít starých časopisů a stránku vytvořit metodou koláže. Po vytvoření následuje „otevření portálu“ – každý má možnost představit svého „klienta“ ostatním, popř. odpovědět na případné dotazy. Jednotlivé prezentace pak zavěsíme pomocí kolíku na provázek na dostupném místě.

Při dlouhodobější akci může být součástí stránky i e-mailová schránka (přípevněná papírová obálka), kam si hráči mohou posílat v průběhu celé akce „e-maily“.

Možné pokračování: Na tuto aktivitu lze navázat na další schůzce povídáním, besedou či přednáškou o nebezpečí při používání internetu – komunikace s neznámými lidmi, zveřejňování osobních informací atd.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

Děti s grafomotorickými poruchami mohou mít problém s grafickou úpravou stránky – mohou ale využívat obrázky z časopisů, což jim práci ulehčí. Děti s poruchou řeči mohou mít problémy s prezentací svého „klienta“ – podpoříme je, dáme jim dostatečný časový prostor, nepřerušujeme jejich projev. Neklidné děti nevydrží se tak dlouho soustředit na jeden úkol – je dobré mezi první a druhou část hry vložit nějaké pohybové aktivity na odreagování.

Moje poznámky:

Pozor na:

Pro rozvoj vztahů ve skupině je možné dvojice předem určit tak, aby spolupracovaly děti, které se zatím příliš neznají, jsou hodně odlišné apod. Hra je vhodná i pro kategorii 15+, zejména pro utužení kolektivu, vzájemné poznání a rozvoj komunikace.

Čas přípravy
30 minut

Čas realizace
30 minut

Prostor
uvnitř

Roční období
kdykoliv

Počet účastníků
15

Věková kategorie
12, 13, 14 let

SVÍČKY

Cíl: Naučit se vyrábět svíčky.

Motivace: Máte rádi romantiku svíček? Líbí se vám ručně vyráběné věci? Tak proč si nezkusit vyrobit vlastní svíčky?

Legenda:

Potřeby: Vosk, gel, knot, forma, nůžky, hrnec, pigment na obarvení vosku, včelí voskové pláty, barevné hladké voskové pláty, kolíky, vykrajovátko, skleničky, hladké obyčejné svíčky, igelit, noviny.

K tomuto metodickému listu je pracovní list U16A, ve kterém je popis výroby gelových svíček.

Provedení: Činnost je vhodná pro všechny věkové kategorie.

Svíčky lité do forem

Pro začátek je vhodné zakoupit si formu na výrobu svíček, s přibývajícím zkušenostmi je možné vyrobit si dle fantazie formu vlastní.

Síla knotu se volí podle tloušťky svíčky. V případě nákupu v internetových e-shopech je vždy uvedeno, pro jak silné svíčky je daný typ knotu vhodný.

Forma se skládá z několika částí – základem je „tělo“, to určuje výsledný tvar svíčky, a dále systém uchycení knotu. Z jedné strany je knot uchycen tenkou jehlou (dá se použít i kuchyňská jehla na španělské ptáčky), na spodní straně je třeba knot pořádně utěsnit, aby nevytekl nalitý vosk. U hliníkových forem jsou dvě destičky (gumová a kovová), upevněné kolíkem, k plastovým formám se dodává plastický tmel (něco jako dětská plastelína), kterým se utěsní otvor s protaženým knotem.

Připravíme si vše na výrobu svíček, takže si vezmeme hrnec a dáme do něj vodu, rozprostřeme staré noviny, abychom nic nezašpinili voskem. Poté nasekáme staré svíčky (když budou barevné, nemusíme už potom používat na obarvení voskovky) nebo si přichystáme parafín do plechovky.

Plechovku postavíme do hrnce s vodou a dáme zahřívat na sporák.

Mezitím si přichystáme formy na svíčky. Můžeme postupovat několika způsoby. Buď máme přímo koupené formy nebo si je vyrobíme. Můžeme použít kelímky od jogurtů, které mají někdy opravdu pěkné tvary. Dále můžeme ustříhnout krabici od džusu nebo si vzít ruličku od toaletního papíru, postavit ji na tvrdý papír a zafixovat plastelínou. Způsobů na výrobu forem je spousta. Stačí zapojit fantazii.

Nyní si vezmeme knot potřebné délky a namotáme ho trochu na špejli. Poté špejli položíme na formu tak, že knot visí dolů do nádoby. A teď je čas vylévání vosku do nádob. Pokud chcete, aby vám svíčka voněla, tak do roztopěného vosku kápněte pár kapek vonného oleje. Nekapte ale vonného oleje příliš. Nyní si nalijeme trochu vosku na dno nádoby a tím zafixujeme knot na dně. Pokud chceme mít svíčku vyzdobenou, tak je právě čas na skořici, sušené plody apod. Vysteleme tedy formu po okrajích ozdobami.

Nyní už jen stačí zalít zbytek vosku a nechat zaschnout. Pokud chceme mít svíčku z více barevných vrstev, musíme vždy počkat až vrstva trochu zatuhne (až je na povrchu škraloup). To brzy poznáte sami, jak dlouho čekat. Po zaschnutí vosk možná trochu nahoře u knotu klesne. Stačí si jen nechat trochu vosku stejné barvy na druhý den a poté jen dolít.

TIPY NA FORMY:

- Velmi hezké jsou svíčky tvaru kužele. Formu na takovou svíčku si můžeme vyrobit z tvrdého papíru. Ten srolujeme do tvaru kornoutu a pořádně zafixujeme izolopou a popřípadě i plastelínou a dál pokračujeme už podle postupu.
- Stejně tak můžeme použít karton. Ustříhneme si dlouhý pásek kartonu, který poté ohýbáme do tvaru hvězdy. Tento karton opět připevníme k dalšímu kartonu (který nám tvoří dno) plastelínou.
- Tip pro návštěvníky prodejny s nábytkem Kika: pokud zavítáte do této prodejny, věnujte pozornost osvětlení u výtahů, protože zde můžete najít kelímky tvaru kužele, které se skvěle hodí na výrobu svíček.

Svíčky ze včelího vosku

Připravíme si včelí pláty, na trhu existují i různě barvené. Vybereme si jak velkou svíčku budeme stáčet a podle toho si připravíme knot. Opět použijeme staré noviny jako podklad, na který si položíme plát vosku. Jako první těsně k jedné straně položíme knot a již rukou opatrně stáčíme voskový plát do roličky. Pokud jsme si plát předem nakrájeli např. na trojúhelník stáčíme od nejdelší strany směrem k nejmenší. Tvary a barvy můžeme kombinovat podle své fantazie.

Je dobré mít možnost nahřátí plátů před samotným tvořením, např. na topení.

Pláty není dobré schovávat dlouho, protože plát vyschne a nejde s ním dále pracovat, pokud se vám takováto situace přihodí, doporučuji vosk rozehrát, použít formičky a svíčku odlít.

Zdobení svíček

Jedna z nejjednodušších technik hraní si se svíčkami je jejich zdobení. Koupíme si pláty barevného vosku a obyčejné levné bílé nebo barevné rovné svíčky. Nezapomeneme na podložku na stůl a nějaký igelit, na kterém budeme se svíčkami pracovat. Pláty musí mít pokojovou teplotu, ideální je, když je na chvíli necháte zahřát na radiátoru. Drobnými vykrajovátkami vykrajujete z voskového plátu ozdobičky a rukou přitiskáváte na svíčky. Teplota ruky zajistí, že vykrojené části pěkně drží. Samotné pláty se dají zpracovat úplně celé, protože i tam, kde už nejde nic vykrojit, tak vždycky lze ze zbytku vytvořit mezi prsty kuličku a tu přitisknout jemně na svíčku.

GELOVÉ SVÍČKY

Jedná se o speciální svíčkový gel a díky jeho vlastnosti – průhlednosti – si při výrobě svíček můžete popustit fantazii z uzdy.

Jako výplň a dekoraci zároveň můžete použít libovolný materiál, jedinou jeho vlastností musí být odolnost vůči horku. Můžete si to vyzkoušet předem pomocí horké vody. Vydrží-li ponoření do vroucí vody, můžete ho použít s klidem do svíček. Pro příklad – použít můžete mramorovou drť (barevné a mnoha velikostí ji seženete v prodejnách pro akvaristy), mušličky, ulitky, kamínky, sušené květiny a plody, dřevěné dekorace, těstoviny, korálky apod. Můžete použít i dekorace z plastu, ale především u nich je nutná zkouška horkou vodou.

Jediným pravidlem při výběru skla, do kterého budete svíčku odlévat, je silná stěna. Opět si můžete pomoci horkou vodou – pokud sklenka snese nalití vroucí vody bez toho, aby praskla, je pro gelovou svíčku vhodná. Je mnohem lepší, když vám praskne ve dřezu při nalití vařící vody, než aby se totéž stalo při hoření, protože gel je hořlavina... a proto se s ním musí pracovat s nejvyšší opatrností. Na rozpuštění potřebujete nádobu – je jedno jestli skleněnou konvici z varného skla nebo hrnec. Skleněná konvice jen umožňuje lepší kontrolu. Rozpustíme přímo na plotýnce (pokud máte plynový hořák, použijte rozptylovač plamene nebo plát), od sporáku neodcházejte a stále míchejte. Vodní lázeň NELZE použít, protože jediná kapička vody, která se dostane do roztaveného gelu ho zmatní a tím pádem trvale znehodnotí. Použití nádobí lehce po práci očistíte – ztuhlý gel oloupete, schováte pro další práci a nádoby běžně umyjete.

Na barvení gelu se používají speciální barviva do vosků a gelů – malý kousek rozpustíte v gelu a přidáváte podle požadované intenzity zbarvení... opravdu stačí malá šupinka.

Na dno sklenky narovnáme dekorace a pomalu zaléváme rozpuštěným gelem. U přírodnin musíte počítat s tím, že se začnou uvolňovat vzduchové bublinky. Pokud lehké věci ve svíčce „poletují“, můžete je usměrnit pomocí špejle. V podstatě s výplní můžete pracovat tak dlouho, dokud gel nezačne tuhnout – tj. cca 10 minut.

Do svíček se používají voskované svíčkové knoty. Dodávají se s plíškem na jednom konci. Ale osobně tyto plíšky odstihávám, protože knoty dávám do svíček úplně na závěr, protože se tím vyhnou problému udržení knotu ve správné pozici. Ve chvíli, kdy gel začíná tuhnout a můžete se prstem dotknout povrchu, píchnete doprostřed svíčky špejlí nebo kovovou jehlou na špičky, trošku odhrňte gel a vložte knot. Jehlu vytáhněte a gel obejme knot. Pokud se na povrchu udělá hrbolek, stačí nalít trošku horkého gelu a hladina se opět dokonale srovná. Pokud byste knot do sklenice dávali před nalitím gelu, určitě neodstihávejte plíšek, vložte knot mezi dekoraci, po zalití gelem si knot bude dělat co chce, je třeba jej zafixovat. Nejvíce se mi osvědčily kolíky na prádlo, které položím přes hrdlo skleničky, přičemž do kolíku přichytnu knot.

Použijete-li větší (širší) sklenku, je dobré vložit více než jeden knot. Často vyhoří gel pouze kolem knotu, ale to není na závadu. Zbýlý gel můžete ze sklenky vyškrabat, opět rozpustit a vyrobit novou svíčku.

Kromě barvy můžete do horkého gelu nakapat i vonné esence a svíčka poté bude během hoření navíc i příjemně vonět.

TIP: Moc hezky vypadají sklenky pomalované vitrážovými barvami a vyplněné pouze čirým gelem.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

proto, aby se nezranily.

Tato aktivita nemá výraznější rizika pro děti se specifickými vzdělávacími potřebami. U dětí hyperaktivních je potřeba dbát na zvýšený dohled, spíš

Moje poznámky:

www.svicky.net – Svíčky Garant – levný materiál, pěkné nápady. • www.krasnesvicky.cz – nádherné nápady! • www.obchodak.net/kategorie-31478.html – dobré ceny za velké množství vosku. www.svicky.medunka.com/ – inspirace k výrobě svíček ze včelího vosku.

Pozor na:

Horký vosk! Staré oblečení!

PŘEDSTAVUJI SE

Jmenuji se: .....

Bydlím v: .....

Je mi ..... let.

moje
fotografie

Co/kdo mi zlepší náladu, když je mi smutno:

.....

Co nejradši dělám, když mám volno:

.....

Můj nejlepší kamarád/-ka je:

.....

Moje oblíbená barva je:

.....

Můj oblíbený film je:

.....

K jídlu mám nejradši:

.....

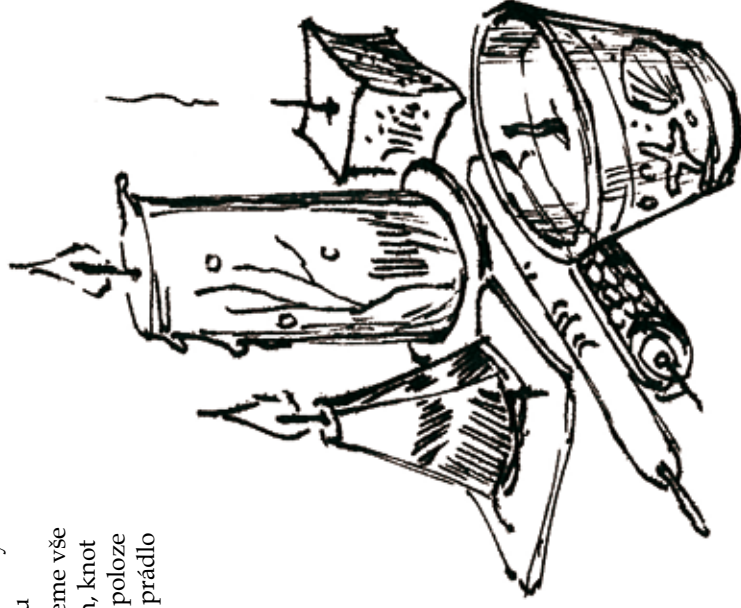

GELOVÉ SVÍČKY

Materiál: skleničky, gel, knot, dekorální písek, materiál k dekoraci

Postup:

1. do prázdné sklenice naskládáme nejprve ozdobný písek či kameny
2. na něj umístíme ozdobné předměty a mezi ně umístíme knot, který zatlačíme do dekorálního písku
3. po ozdobení zalijeme vše rozehřátým gelem, knot přidržíme v dané poloze pomocí kolíku na prádlo

Čas přípravy
1 hodina

Čas realizace
30 minut

Prostor
neomezeno

Roční období
neomezeno

Počet účastníků
10

Věková kategorie
15+

Faraónovi hadi

Cíl: Využití znalostí z chemie v praxi, znázornění chemické reakce pro vytvoření kouzla, zábava, rozvoj kreativity, zdokonalení v zásadách bezpečnosti při práci.

Motivace: Nevysvětlitelné jevy byly v minulosti považovány za kouzla a čáry mocných čarodějů a kouzelníků nebo v návaznosti na náboženskou víru za vůli „bohů“. V dnešní době moderní magie využívají kouzelníci nejrůznější techniku a moderní vybavení, což jim umožňuje vytvářet iluze a kouzla nejrůznějších rozměrů a úrovní.

Legenda:

Potřeby: Technický líh (1 litr na 3 osoby), písek, nehořlavé misky (stačí staré ešusy), cukr práškový (moučka), jedlá soda, špejle, zápalky, pet-láhev s vodou, mokrá utěrka nebo hadr, nehořlavá podložka, lžička.

Provedení:

- Porcelánovou (i jinou ale hlavně nehořlavou) misku naplňte suchým pískem. Písek upěchujte.
- Uprostřed písku vytvořte důlek.
- Vytvořte směs z cukru a jedlé sody v poměru 10:1 (10 dílu cukru smícháme s 1 dílem sody).
- Misku umístěte na nehořlavou podložku. V misce bude plápolat oheň, proto si uklidte okolo.
- Technický líh nakapejte okolo důlku v písku, nemusíte šetřit.
- Do důlku nasype hromádku připravené směsi. Snažte se, aby hromádka byla co nejvyšší a nejužší.
- Zapalte líh pomocí špejle. Pozor, trochu to blafne!
- Po chvíli, než se cukr zahřeje, začne směs tmavnout a růst do výšky. Můžete ji pomoci špejlemi v růstu.
- Po vyhoření lihu, můžete vzít „Hada“ do ruky (doporučuji), jde jen o obyčejný spálený karamel a oxid uhličitý. Jsou velmi lehcí a křehcí.
- **POZOR:** Nepřilévejte líh do otevřeného ohně, mohl by vám vzplát v láhvi nebo by tak mohlo dojít k popálení.

Odkaz na zdroj: http://wiki.rvp.cz/Knihovna/Tvorive_pokusohrani/Faraonovi_hadi

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

Zrakově postižení – záleží na typu postižení. Lehčí stupeň – zabezpečit bezpečnost při přípravě a samotném pokusu, dělat v dobře osvětleném

prostoru. Těžší stupeň postižení – nevhodné.

Sluchově postižení – dát si pozor na to, aby dítě bylo poblíž a mělo možnost při vysvětlování odezírat ze rtů vedoucího. Zjednodušená pravidla a pomůcky v textové podobě. Vedoucí by měl být v těsné blízkosti dítěte, aby jej mohl upozornit poklepem, že dělá něco špatně.

Pohybově postižení – záleží na typu postižení. Dopomáhání vedoucím při přípravě. Pozor na bezpečnost z důvodu pohyblivosti dítěte.

Mentálně postižení – záleží na typu postižení. Vedoucí děti vede krok za krokem.

Řečově postižení – bez omezení. Jen dát dostatečný prostor na dotazy, vyslyšet je.

Obtížně vychovatelní – striktní hranice a pravidla při práci.

Jedinci se specifickými poruchami učení a chování – bez omezení. Pro děti s ADHD mít připraveny další úkoly, než se vystřídají všechny děti.

Výjimečně nadaní a geniální – popis uskutečněné chemické reakce, nalézt podobné pokusy vhodné pro vyzkoušení na schůzce.

Pozor na:

- Nepřilévejte líh do otevřeného ohně, mohl by vám vzplát v láhvi nebo by tak mohlo dojít k popálení.
- Pokud by had nechtěl růst, zkuste mu pomoci špejlemi, lehce jej nadzvedávejte. A vždy počkejte než cukr doplní mezeru, kterou jste nadzvednutím vytvořili.
- Mějte připravenou vodu v pet-láhvi, abyste mohli uhasit případné rozlití pár kapek lihu.
- Plamen hořícího lihu lze sfouknout rychlým a prudkým „fukem“, pokud vám v krajním případě ani „fuk“ nepomůže, použijte mokrou hadr.

Čas přípravy
30 minut

Čas realizace
do ukončení hry

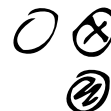
Prostor
neomezen,
lépe tělocvična

Roční období
jarní, letní

Počet účastníků
12 a více,
sudý počet

Věková kategorie
15+

Netradiční vybíjená

Cíl: Kolektivní hra na posílení spolupráce v týmu, reflexů, komunikace, koordinace pohybu a posílení fyzické zdatnosti.

Motivace: Oblíbená vybíjená je hrou, kterou odmítne jen málokterý jedinec. Tato hra se nejvíce hraje na školách, pořádají se v ní turnaje i na regionálních nebo celostátních úrovních. Tato hra nabízí napětí, týmovou spolupráci a vyžaduje smysl pro „fair-play“.

Legenda:

Potřeby:

6 volejbalových míčů, volejbalové hřiště bez sítě.

Provedení:

Hraje se na hřišti o velikosti pro tradiční vybíjenou. Toto hřiště však nemá mít téměř žádné „zápolí“, musí být ohraničeno vysokými mantinely – nejlépe využít tělocvičnu malých rozměrů. Proti sobě hrají dvě stejně velká družstva, každé na jedné polovině hřiště. Na začátku je 6 míčů rozestavěno na střední půlící čáře a hráči stojí u zadní hrany svého hřiště. Na písknutí začíná hra. Hráči se snaží vzít míč z půlící čáry a vybijet hráče z druhého družstva. Hráči si mohou nahrávat mezi sebou, ale nesmí překročit půlící čáru. Hráč, který je vybitý, odchází mimo hřiště a čeká, až jeden z jeho spoluhráčů chytne míč od protivníka. V tom případě pak opět jde do hřiště a hraje znovu. Hráči, kteří jsou vybití, se staví do fronty podle toho, jak byli vybití, a vrací se v tomtéž pořadí. Úkolem týmu je vybit všechny hráče z protějšího družstva. Tím hra končí, vymění si pole a hrají odvetu.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

Zrakově postižení – nevhodné.

Sluchově postižení – dát si pozor na to, aby dítě bylo poblíž a mělo možnost při vysvětlování odezírat ze rtů vedoucím – vysvětlování krok za krokem. Zjednodušený návod v textové podobě. Rozhodčí by měl jasně gestikulovat tak, aby na něj dítě dobře vidělo.

Pohybově postižení – nevhodné.

Mentálně postižení – srozumitelné vysvětlení hry v jednoduchých krátkých větách. Názorná ukázka hry. Záleží na druhu postižení.

Řečově postižení – bez omezení.

Obtížně vychovatelní – striktní hranice a pravidla při hře.

Jedinci se specifickými poruchami učení a chování – bez omezení.

Moje poznámky:

Pozor na:

- Důrazně hlídat přešlapy u střední čáry;
- je to rychlá hra, na počátku by ji mělo sledovat více rozhodčích.